

Sløjd gjort obligatorisk, anvise jo ikke noget andet Skolefag, som kan skydes ud.

Jeg kommer her til de sidste Bemærkninger; jeg ønsker at gøre i dette Øjeblik, og de ere nærmest rettede til det ærede Medlem for Hjørring Amts 2den Valgkreds (Vilhelm Lassen) og Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Borgbjerg). Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds gjorde opmærksom paa, at 50—60 pCt, af de Mennesker, som mødte paa Sessionen, vare tarveligt udrustede i legemlig Henseende. Men det kan da ikke være Latinskolernes Skyld, thi hvor mange Elever Latinskolerne end have, kan det ikke blive 50—60 pCt. af de værnepligtige. (*Borgbjerg*: Det er hele Skoleordningens Skyld!) Men her have vi kun at gøre med en enkelt Del af den, nemlig Latinskolen, og det kan i alt Fald ikke blive saa mange. Jeg tror imidlertid, at hvis det ærede Medlem sammen med det ærede Medlem for Sæby gik op paa Universitetet den første Mødedag i September og saa de halvfjerde Hundrede unge Damer og Herrer komme ind der, vilde de ingenlunde faa bestyret det Indtryk af en overanstrengt, degenereret og enerveret Generation, som de synes at have. Nej, det er sunde, friske, brillante unge Mennesker, og de fleste af dem ere i udmærket arbejdsdygtig Tilstand. Jeg tror ikke, det er værd at fremstille dem paa anden Maade, thi det vil ikke svare til de faktiske Forhold. De have nemlig — hvad der vil forbavse det ærede Medlem for Sæby — samtidig med, at de have udført deres Skolearbejde og Hjemmearbejde, haft Mulighed for at udvikle sig til dygtige Sportsmennesker eller paa andre Maader at fremme deres legemlige Udvikling. Det ærede Medlem for Sæby opstillede en Beregning, hvorefter de unge Mennesker vilde faa omtrent 10 Timers dagligt Slid. Jeg vil ikke gaa denne Beregning efter, men jeg vil anstille en Kontraberegning. Jeg gaar ud fra Lovforslaget, som det er. Det medfører 6 Timers daglig Undervisning. Derfra gaa nu Frikvartererne, hvilket bliver en Time, det er altsaa 5 Timers daglig Undervisning. Saa maa man endvidere tage Hensyn til, at der er 13 Ugers Ferie plus Søn- og Helligdage, hvilket bliver mindst $\frac{2}{5}$ af Aaret, og trække vi disse $\frac{2}{5}$ fra de 5 Timer, komme vi ned til 3 Timers daglig Undervisning, fordelt over hele Aaret. Saa tror det ærede Medlem for Hjørring Amts 2den Valgkreds, at i Skolestuer gaar det til paa den Maade, at Eleverne sidde med den mest spændte Opmærksomhed og lytte til

de Visdomsord, som falde fra Kammerater og Lærere. Men det gaar ganske anderledes til i Skolestuerne. En Elev, der nogenlunde kan sine Ting, hører efter, naar der er noget at høre efter, og hvis ikke, gaa hans Tanker sine egne Veje. Vi kunne sige, at naar han virkelig arbejder en Fjerdedel af den Tid, han er paa Skolen, er det vist alt, og saa komme vi ned til 3 Kvarters dagligt Arbejde gennemgaaende i Skolerne. Nu er det ærede Medlem altsaa kommen til 10 Timer, og jeg er kommen til 3 Kvarter. Jeg vil ikke forsvare min Beregning i Enkelthederne, men jeg vil hævde, at der er bygget paa de samme Grundprincipper som dem, hvorefter det ærede Medlem for Sæby har bygget sin Beregning om Overanstrengelse. Og da det synes at være blevet Skik og Brug her i Salen, at Medlemmerne formulere deres private Ønsker som Henvendelser til den højtærede Minister, vil jeg i Stedet for den Henvendelse, der fremkom fra det ærede Medlem, til Ministeren rette en ganske anden til ham, den nemlig, at sørge for, naar dette Lovforslag bliver gennemført, hvad jeg haaber, det snart bliver, at de unge Mennesker lære at bestille noget. Vi kunne ikke være tjente med her i Landet at opdrage Børn 7 Aar i Træk til at drive. Den bedste Gave, man kan give disse unge Mennesker, er ogsaa at bringe dem til at arbejde og tage fat saa godt, som deres aandelige og legemlige Kræfter tillade dem paa det Alderstrin, de have.

Holm: Jeg havde ved 1ste Behandling Lejlighed til at udtale mig om min Stilling til Forslaget i det hele taget, og jeg skal derfor nu indskrænke mig til nogle Bemærkninger om forskellige af Ændringsforslagene og forskellige Udtalelser i Betænkningen.

Den ærede Ordfører (Ottosen) udtalte ved Slutningen af 1ste Behandling, at dette Forslag betegnede en hel „Revolution“ i Statens Stilling til vort højere Skolevæsen, og dette er rigtigt. Hidtil har jo Stillingen været den, at Staten kun har taget sig af den almene Oplysning gennem Folkeskolen, at den har overladt til Folk selv at skaffe sig den højere Almenoplysning og Almendannelse, som de mente at kunne have Trang til, at den kun har støttet de Skoler, der førte til bestemte Formaal, som det praktiske Liv havde stillet for dem, saaledes at Staten støttede Realskolerne, fordi de førte til den Præliminæreksamen, som gav Adgang til en hel Række Stillinger i vort Sam-